

מחקר: הממשלה מעבירה מיליארדים למשפחות החזקות

לאן באמת הולכים הכספים. עידן עופר

נייר עמדה של מכון ירושלים, אשר בחן את תופעת הריכוזיות במשק, מצא כי הממשלה, הנלחמת לכאורה בימים אלה בתופעה, למעשה מממנת אותה - בשנים האחרונות חלק ניכר מתשלומי ההעברה הגיע לידיהן של כמה מהקבוצות החזקות במשק

< 1.7% מהחברות קיבלו 15% מהכסף

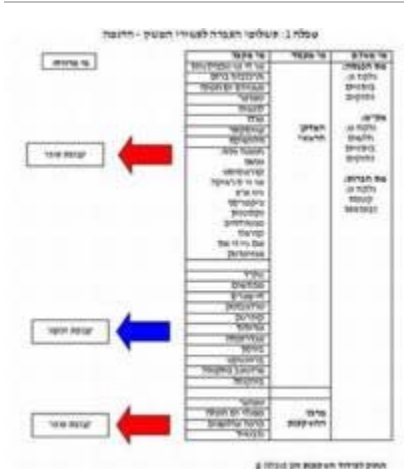
תגיות: יצחק (חקי) הראל יצחק תשובה נוחי דנקנר

הממשלה מעבירה מיליארדים למשפחות החזקות במשק - כך קובע (יום ב', 5.7.10) מחקר של מכון ירושלים לחקר שווקים בנייר עמדה שפורסם היום.

המכון, שבחן את הריכוזיות במשק, גילה כי הממשלה, שלכאורה מתנגדת לריכוזיות, מממנת אותה.

"הממשלה עצמה, אשר לכאורה נלחמת בריכוזיות, היא אחראית במידה רבה לבעיה", אמר ירדן גזית, כלכלן במכון, שערך את המחקר. "מי שנהנה מזה שהממשלה משקיעה את כספי האזרחים באמצעות המדען הראשי והחוק לעידוד השקעות הון, הם תמיד הקרובים לצלחת וכרישי המשק אשר יודעים 'לחלוב' את התוכניות השונות לטובתם, ואשר עובדי הממשלה והשרים רוצים בטובתם".

עובדי ממשלת ישראל, פקידיה ושריה מעבירים את כספי משלמי המיסים בדרגות חברתיות-כלכליות בינוניות וחלשות לקבוצות העסקיות השולטות במשק, ויוצרים במו ידם את הריכוזיות ואת הפירמידות, קובע המחקר.

[לחץ על התמונה להגדלה צילום: מכון ירושלים]

1.7% מהחברות קיבלו 15% מהכסף

כך, בשנת 2009, העניק המדען הראשי כ-1.25 מיליארד שקל, אך רק 1.7% מהחברות קיבלו 15% מהכסף. בשלוש השנים האחרונות, למשל, לפחות שמונה חברות בשליטת סמי וילי עופר (או בבעלות חלקית שלהם) קיבלו מענקים מהמדען הראשי: אי.די.אי טכנולוגיות (מכוני התפלה בשיתוף עם קבוצת דלק של יצחק תשובה), תרכובות ברום (חברה-בת של כיל, אשר בשליטת החברה לישראל), מגנזיום ים המלח, טאואר סמיקונדקטורס, לומניס, מודו, איסקור והליופיקס.

המדינה מכרה את אחזקותיה בחממת ניות לעופר הייטק, קרן ההון סיכון שבבעלות האחים עופר. על-פי נייר העמדה, המדען הראשי ממשיך לתת מענקים לחברות בחממה ולמעשה מסבסד את האחים עופר, אשר מחזיקים מניות בכל החברות השייכות לחממה.

גם קבוצת אי.די.בי, של נוחי דנקנר היא דוגמה נוספת לתופעה: טלרד נטוורקס ומכתשים מפעלים כימיים, שתיהן מקבוצת אי.די.בי, זכו למענקים כאלה בשלוש השנים האחרונות. בנוסף, 9 מתוך 15 החברות המוחזקות על-ידי חברת כלל ביוטכנולוגיה, גם היא מקבוצת אי.די.בי, זכו למענקים.

בשנת 2007, לדוגמה, לפי נתוני מינהל הכנסות המדינה, 57% מסך הטבות המס רוכזו בידי חמש חברות בלבד. העשירון העליון של החברות מקבלות הטבות זכה ל-87% מסך ההטבות.

חברות במאיון העליון של מקבלי הטבות זכו להטבות בסכום כמעט זהה לסך תקבולי המיסים שהתקבלו מהן. כך מועברים מדי שנה סכומים גבוהים (4.1 מיליארד ש"ח בשנת 2006) לחברות הגדולות במשק, על-חשבון אזרחים אשר אינם זוכים להטבות מס.

מרכז ההשקעות העניק מענק בסך 250 מיליון דולר לחברת טאואר סמיקונדקטורס, בבעלות קבוצת עופר. חברות אחרות של קבוצת עופר זכו למענקים ולהטבות מהמרכז: מפעלי ים המלח, כרמל אוליפנים, נובטייד, ועוד. כמו-כן, עוזר

המרכז למוזי ורטהיים ולקבוצת עזריאלי.

גם בסיוע לייצוא, המדינה לא מפסיקה לתמוך בגופים הגדולים והמבוססים: בשנת 2009, מתוך ערבויות של 3.7 מיליארד ש"ח - 1.5 מיליארד ש"ח ניתנו לחברת החשמל, וכ-200 מיליון ש"ח לאל על, התעשייה האווירית והתעשייה הצבאית, בגין הסכמי פרישה לפנסיה. רק כ-80 מיליון ש"ח הועברו לקרן לעסקים בינוניים ולבתי מלון. שאר הסכום, כ-1.5 מיליארד ש"ח, הועבר כסיוע ייצוא לחברות ביטוח הייצוא אשרא, בס"ח וכלל ביטוח אשראי.

המדינה העניקה לחברת אשראי ערביות בסך 1.275 מיליארד ש"ח. בחודש יוני 2010 פורסם כי החברה ביטחה עסקות של רותם אמפרט נגב ומפעלי ים המלח, שתיהן מקבוצת עופר, בהיקף של עשרות מיליוני דולרים.

אולם ביטוח ייצוא לטווח קצר מוצע רק על-ידי חברת בס"ח, מקבוצת הראל, וחברת כלל ביטוח אשראי, מקבוצת כלל שבשליטת איש העסקים נוחי דנקנר. שתי חברות אלה נהנות מפריחה בעסקים בעקבות ערביות המדינה.

מתוך כוונה לחזק את הכלכלה, את הייצוא ואת הפריפריה, ממליץ מכון ירושלים להפסיק לאלתר את כל המענקים הממשלתיים המאפשרים לעובדי ציבור להלאים את הכנסותיהם של אזרחים אחדים ולהחליט למי לחלקם.

לדברי עורכי המחקר, כדי "לעודד" השקעות ולתמוך במו"פ, אפשר להעניק פטור ממס חברות למספר שנים, אשר ייקבע לכל חברה חדשה במשק או לכל חברה שלא נהנתה עד כה ממענקים על-חשבון הציבור, או המוכנה להחזיר מענקים שקיבלה. "עלות תוכנית זו לקופת המדינה תהיה זהה לעלות המענקים היום, אולם היא תשפיע על כלל העסקים ולא על המשפחות השולטות במשק בלבד. התוצאה תהיה תנופה לכלל חברות ועסקי המשק ולא רק לכרישיו. כמו-כן, התוכנית תתרום לפיזור ההון במקום יצירת ריכוזיות על-ידי הממשלה, וכן חיסכון אדיר בהוצאות ממשלה והוצאות משפטיות הקשורות להפעלת שיקול דעת אישי על-ידי פקידי הממשלה", מסרו במכון.

[הדפסה](#)

[שלח לחבר](#)

[שתף](#)

[שתף](#)

נוצר: 05/07/2010 | עודק: 05/07/2010

[לחץ כאן להדפסה](#)